

KRİPTO PARANIN SİBER SUÇLARDA KULLANIMI VE SORUNLAR

MEVZUAT

- Uluslararası Budapeşte Sözleşmesi(7-24 Kuralı)
- 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu
- Yatırım Kuruluşlarının Yapısına İlişkin SPK Tebliği
- 6493 Sayılı Yasa ve Buna Bağlı Çıkan Yönetmelik
- Ödemelerde Kripto Para Varlıklarının Kullanılmamasına Dair 2021 Tarihli Yönetmelik

Kripto Para Tanımı ve Çeşitleri

- Kripto para; eşler arası (P2P) işlemleri mümkün kılan blockchain teknolojisine dayalı bir dijital para birimidir.
- Coin; Türkçe 'de akçe, para, madeni para gibi anlamlara gelmektedir.
- Token; fiş, işaret, sembol ve jeton gibi farklı anlamlara gelmektedir. İtibarı para cinsinden karşılığında tutulan fon kadar çıkartılır.
- Bitcoin, Altcoin, Stablecoin
- Menkul Kıymet Tokeni, Ödeme Tokeni, Fayda Tokeni, NFT Tokeni

Kripto Para ile İşlenen Suçlar ve Özellikleri

- 1.Suç işlemedeki kolaylık ve yüksek menfaat temini(1.7 trilyon USD kripto para hacmi)
- 2.Soruşturma usulündeki ve takipteki zorluklar
- 3.Faillerin tespitindeki zorluklar
- 4.Faillerin çoğunlukla örgütlü hareketi

Uluslararası Alanda İşlenen Suçlara Örnekler

- 1.Silkroad(ipekyolu); ABD'de uyuşturucu parasının aklanması, bitcoin olarak (deep web)
- 2.DAEŞ'e 17 yaşındaki genç tarafından terör finansmanı amacıyla toplanan bağışın bitcoin yoluyla gönderilmesi
- 3. 2018 yılında Japon kripto para borsasından 534 milyon USD hırsızlık
- 4.2019 yılında Yeni Zelanda'da 16 milyon USD değerinde kripto para hırsızlığı

- Kripto Paraya Sahip Olma
- Aracı Kurum 6362 Sayılı Yasa ve 37.maddesi Tebliğ
- 6493 Sayılı Yasa-Sistem işleticisi: Sistemin günlük işleyişinden sorumlu olan ve sistem işletimi için gerekli olan faaliyet iznine sahip tüzel kişiyi ifade eder.
- Sistem İşleticisi Şartları; izin, anonim şirket, belli miktar sermaye
- Elektronik Para; Elektronik para ihraç eden kuruluş tarafından kabul edilen fon karşılığı ihraç edilen, elektronik olarak saklanan, bu Kanunda tanımlanan ödeme işlemlerini gerçekleştirmek için kullanılan ve elektronik para ihraç eden kuruluş dışındaki gerçek ve tüzel kişiler tarafından da ödeme aracı olarak kabul edilen parasal değeri ifade eder.

Kripto Para ve Elektronik Paraya Sahip Olma

- Sistem işleticisi firmalara abone olma
- Söz konusu firmaların uygulamalarını indirip bilişim sisteminde kurma
- Firmanın göndereceği hesaba para yatırma
- Raiç bedel üzerinden coin, token vs sahibi olma
- Suçlar yukarıda bahsettięimiz bu ařamada iřlenir.

Ülkemizde Kripto Para ile İlgili İşlenen Suçlar

- Dolandırıcılık
- Hırsızlık
- Kredi Kartının Kötüye Kullanılması
- Bilişim Sistemine Girerek Menfaat Elde Etme
- Zimmet(6439 Sayılı Yasanın 36.Maddesi Uhdesinde Bulunan Müşterilere Ait Elektronik Paraları Zimmetine Geçirme)
- Hizmet Nedeniyle Emniyeti Kötüye Kullanma
- Yasadışı Bahis 7258 Sayılı Yasa

TCK 244/2

- Bir bilişim sistemindeki verileri bozma, yok etme, değiştirme veya erişilmez kılma
- Kripto para almak amacıyla uygulama indiren kişinin uygulamasını hacklenmek suretiyle ele geçirildiğinde bu suç oluşur.
- Sadece sistemde kalıp maddi menfaat elde edilmemişse TCK 136'daki kişisel verilerin ele geçirilmesi suçu oluşturulur.
- Ancak sistemdeki kripto değerle ele geçirilmişse TCK 142/2'deki bilişim sistemiyle hırsızlık suçu oluşur.

Uygulamadaki Örnekler

- Dolandırıcılık suçuna ilişkin TCK 158/1-f
- İlan sitelerinde satılık bilgisayar vs ilanı verme,
- Müştekilerin hesaplarına yatırdıkları parayı 3. bir kişinin hesabına gönderme
- 3.kişinin de kripto para alması
- Aracı kurumun sistemini taklit ederek yapılan dolandırıcılık(1.8 milyon USD civarında zarar önlendi, yeni soruşturma)

- Sosyal paylaşım sitesinde 500 TL yatırılması halinde 48 saat içinde 1400 TL yatırım fırsatı ilanı,
- Yatırılan paranın yine ilanla aynı şekilde tuzığa düşürülen başka birinin hesabına yatırılması,
- Hesaba yatırılan 2.kişinin parayı başka bir hesaba göndererek kripto para alma,
- 158/1-d-f; tapuda işlem yapma amacıyla sahte vekalet yoluyla müşterinin kandırılıp gönderdiği paranın hızlı bir şekilde kripto paraya çevrilmesi,
- Sistem işleticisine gönderilen miktardan daha az kripto paranın müşteriye verilmesi(olması gereken hukuk özgü ceza)

Bilişim Yoluyla Hırsızlık

- Müştekinin hesabına girerek alınan paranın başka bir hesaba aktarılması
- Müştekinin GSM şirketindeki kayıtlı sim kartını değiştirilmesi,
- Sistem işletmesindeki hesabına girilmesi,
- Sim kartı iptal edilip yeni sim kart alınması,
- Bağlı e-mail hesabının şifresinin değiştirilmesi,
- Hesabında bulunan kripto para ve sanal cüzdanının ele geçirilip boşaltılması(142/2-e, 158/1-f, 242/2)

TCK 245, 5464/3-e

- Müştekiye kart aidatı iadesinin yapılacağıının söylenmesi
- Bu sebeple bankasına ait şifresinin istenmesi
- Müştekidenden aldıkları şifreyle kredi kartından elde edilen paranın başka bankaların hesaplarına eft yapıp kripto para alınması
- Yasal düzenleme yapıp artırıcı sebep olabilir mi?

TCK 244/4

- Sanığın; müşterinin sahip olduğu şirketin bilgisayar sistemine girerek şifreleri ele geçirip değiştirdiği
- Şifreleri geri vermek için 10.000 USD değerinde bitcoin istediği
- Müşterinin daha az miktar göndererek şifreleri aldığı
- Eylem; TCK 107 ve 244/4 ancak 44 gereği 244/4 ve 244/2

- Kendisini bankacı olarak tanıtan sanığın; müştekiyi arayarak 549 TL iade yapacağını söyleyip müştekiden şifre aldığı,
- Suçtan elde ettiği 15.500 TL'yi alıp bitcoin aldığı TCK 158/1-I(15.Ceza Dairesinin görüşü, 8.Ceza Dairesinin görüşü TCK 245/1)
- Yasa dışı bahis oynatan sanığın suçtan elde ettiği parayla bitcoin alması (7258 sayılı yasa 5.madde)

Uygulama Tartışması

- CMK 134/4 verilerin bir kopyasının şüpheliye verilmesi
- Bilişim suçlarında delil elde etme zorluğu
- Bankaların teknoloji geliştirmeleri(yüz tanıma sistemi), çözünürlüğü yüksek kamera kullanımı
- ATM cihazının görüntü saklama süresinin en az bir yıl olması

TEŞEKKÜRLER

AYTEKİN CENİKLİ
YARGITAY 8. CEZA DAİRESİ ÜYESİ